

[Finansministeren.]

forventes, at denne Forøgelse vil indbringe ½ Mill. Kr.

Det samlede Resultat af disse nye Skattepaalæg skulde for den Tid, der er forudsat, give en forøget Indtægt paa 46,7 Mill. Kr. Men herfra maa, som jeg tidligere har nævnt, trækkes de 20 Mill. Kr. til den særlige Landbrugsstøtte, saa at der bliver 26,7 Mill. Kr. tilbage til Dækning af Statens almindelige Udgifter, altsaa til Dækning af det Underskud, der maa forventes at komme paa Finansloven. Hertil er saa at føje, at af den forøgede Arveafgift kun en mindre Del vil falde i indeværende Aar, saaledes at man i indeværende Aar højst kan regne med at faa noget over 20 Mill. Kr. ind.

Overfor en økonomisk Situation som den, vi har, er det naturligvis ikke tilfredsstillende, at der fremskaffes en forøget Driftsindtægt paa ca. 20 Mill. Kr., men det er dog et Skridt i Retning af Balance, og af Hensyn til den Usikkerhed, der er paa det økonomiske Omraade — jeg tænker her ikke blot paa, at Forholdene kan blive slettere, men ogsaa paa Muligheden af en Forbedring, der kan paavirke Statens Finanser —, mener jeg, det vil være forsvareligt at lade sig nøje hermed. Det maa saa blive Ministeriets og Rigsdagens Opgave paa et senere Tidspunkt, hvis det skulde blive nødvendigt, at tage Stilling til, hvad der videre skal gøres; men jeg tror altsaa, man vil kunne forsvare paa det nuværende Tidspunkt at tage dette første Skridt og saa se Tiden an med Hensyn til, hvad der senere maatte være nødvendigt.

Det, jeg her har beskæftiget mig med, er Statens Driftsbudget, og jeg vil gerne bede Rigsdagens Medlemmer — og ogsaa alle andre —, naar de betragter Statens økonomiske Forhold, nøje at ville holde Driftsbudgettet for sig og ikke blande det sammen med Kapitalbevægelses-Budgettet, altsaa Finanslovens § 26. Hvis man nemlig ikke gør det, faar man et forkert Billede af Tingene, da Driftsbudgettet og Kapitalbudgettet er af saa vidt forskellig Art, at man i Virkeligheden ikke er i Stand til at faa noget rigtigt Billede frem ved en Sammenblanding af disse Ting.

Statens Driftsbudget er klart og enkelt. Det drejer sig om Indtægter og Udgifter, og enten er der Overskud eller Balance eller Underskud. Det er noget, man kan se; det kan ikke skjules, og det kan ikke bortfjernes — heller ikke ved Optagelse af Laan. Hvis der er et Underskud paa Statens Driftsbudget, kan man

optage et Laan til Kassebeholdningen, som kan muliggøre Afholdelse af Underskuddet, man kan ikke faa det ud af Verden ved at optage et Laan.

Med Hensyn til Statens Kapitalbalance er Forholdet et helt andet. Her er i Virkeligheden praktisk talt ikke Tale om Indtægter, i hvert Fald ikke i samme Forstand, som naar det drejer sig om Statens Driftsbudget — Indtægter vil altsaa sige Penge, der skulde indgaa paa Formuebudgettet, i Kassebeholdningen. Hvis Staten optager et Laan, opføres det som Indtægt dér, men det er jo ikke en Indtægt af samme Art som den, der er Tale om paa Driftsbudgettet. Men under normale Forhold, naar der ikke er Tale om Optagelse af Laan, er der af virkelige Kapitalindtægter paa Kapitalkontoen Afskrivningerne, som kommer fra Driftsbudgettet, og som man anvender hvert Aar til Nyanlæg, uden at man derved sætter sig yderligere i Gæld. Endvidere er der Tilbagebetaling af Laan. Hvis Statens Laanevirksomhed muliggør, at der kan tilbagebetales Laan, hvad den jo gør — Staten driver jo en meget betydelig Laanevirksomhed, og i hvert Fald i normale Tider sker der Tilbagebetaling af Laan —, styrkes naturligvis Balancen paa Kapitalbudgettet.

Endelig er der siden 1925 paa Kapitalbudgettet opført som Indtægt Arveafgiftens Beløb, som andrager ca. 12 Mill. Kr. om Aaret. Maa jeg her gøre den Bemærkning, som jeg glemte før, at de Beløb, der er Tale om at indvinde ved Forhøjelse af Arveafgiften, skal ikke opføres paa Kapitalbudgettet, men paa Driftsbudgettet. Siden 1925 er der, som sagt, opført ca. 12 Mill. Kr. aarlig som Indtægt gennem Arveafgiften paa Kapitalbudgettet. Men herudover er der ingen Muligheder for at skaffe Indtægter, og de Udgifter, man har paa Kapitalbudgettet ved Anlæg eller ved Udlaan, maa man naturligvis normalt skaffe Dækning for derved, at Staten laaner Penge.

Det kan i heldige Aar gaa saadan, at der paa Driftsbudgettet er et Overskud, som man kan overføre til Kapitalbudgettet og derigennem dække Udgifterne ved forøgede Udlaan eller Anlæg. Men hvis der ikke er det, maa der skaffes nye Penge, hvis man i Rigsdagen vedtager Love, der bemyndiger Regeringen til at foretage Udlaan eller udføre nye Anlæg. Det kan være uheldigt, det kan være godt, det kan der diskuteres om, men det er ikke det samme, som foregaar, hvis man bevilger Udgifter paa Driftsbudgettet, Udgifter, der jo ikke